

РИЧАЛТОВІ Д. Ш. В. Зол. 155—

ЛІКУВАННЯ ВІД 1 ТРАВНЯ

Інформації

ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ

35—43

61. під наголовком „Тяжкий удар для емігрантів“, де й подані в повний текст проєкту, що різниться від тексту обов'язуючого закону, що звучить тапер так:

Ст. 1. Польське громадянство, що живе за кордоном, можна позбавити польського громадянства, якщо:

а) для за кордоном на шкodu польської держави, або

б) проживаючи за кордоном безперервно щонайменше п'ять літ по повстанні польської держави, втрачає лавоз в польської держави, або

в) проживаючи за кордоном, не вернувшись до Польщі в означеному річниці на законі закордонного уряду Республіки Польської.

Ст. 2 (1) Орієнтовно про позбавлення польського громадянства видає міністр внутрішніх справ на згоду міністра закордонних справ.

(2) Це рішення не вимагає умотивування і є негайно виконавчим.

(3) Це рішення можна оскаржити до Найвищого Адміністративного Трибуналу.

Ст. 3 (1) Втрата польського громадянства чоловіком простягається на його дружину, а батька (нещасливої матері) — на його (її) діти у віці до 18 років, якщо ті особа проживають за кордоном і в рішенні про позбавлення не залучено їх за відсутності громадянства.

(2) Вакантним дружина і діти може прийняти, якщо в цілому життєві відносини виходять, що вони не були у фактичній подружжій або родинній спільноті, а чоловіком або батьком (нещасливою матір'ю) і не стосуються до них обставини, передбачені у ст. 1 північної частини цього закону.

Ст. 4. Дружину польського громадянина можна теж окремо позбавити польського громадянства, якщо в цілому її відносини виходять, що фактично подружжя спільноті була зірвана і якщо заходять щодо неї обставини, передбачені у ст. 1 північної частини цього закону.

Ст. 5 (1) Особа, що її позбавили польського громадянства на підставі ст. 1 б) була а) північної частини цього закону, навіть після того, як відстануть ті ж громадянство, можуть перебувати часом на території польської держави тільки за попередньою згодою міністра внутрішніх справ.

(2) Хто суперечить повній постанові перебуває на території польської держави, підлягає карі вилучення до п'яти років і карі грошей.

Ст. 6. Виконати північної частини закону доручається міністр внутрішніх справ в порозумінні з міністром закордонних справ.

Ст. 7. Північної частини закону входить у життя з днем оголошення.

Наведений закон є винятковим законом суто політичного характеру. Він касує або амінує деякі дуже важні постанови закону про громадянство польської держави з 20. січня 1920. р., і входить навіть дією і в ділянку цивільного права. Він затвердив тисячі і тисячі наших земляків, що добровільно, чи поневоле виїхали за кордон і проживають там як формальні польські громадяни, не придбавши досі нішого громадянства.

Постанови першого урядового проєкту були значно строгіші. На соймовій правничій комісії відомо українським і жидівським її членам при підтримці їх висловили частину польських членів притупити вістря цілої низки постанов проєкту. І так:

В урядовому проєкті була постанова, що польське громадянство втрачає і той, хто хвилю, хвилю, хвилю на дуже короткий час, виїхав з Польщі за кордон нпр. на конгрес, виставу, в торговельних інтересах або на лікування і там сказав щось таке, або написав, або для інтер'єру, що польська влада могла вважати за роботу на шкodu польської держави. По поверненні до Польщі міністр внутрішніх справ міг його потягнути до відповідальності і позбавити його польського громадянства з усіма далішніми наслідками. А про позбавлення громадянства рішала сама адміністративна влада на основі дискретних конфіденціальних поліцейських доносів чи рапортів, при чому від її рішення не прислуговувала інтересованій стороні ніяка правна оборона, бо не було навіть позову до Найвищого Адміністративного Трибуналу. Тепер цього ригору нема.

Далше у ст. 2, уступ 1, додано, що міністр внутрішніх справ видає своє рішення на згоду міністра закордонних справ; у проєкті було, що міністр внутрішніх справ видає своє рішення виключно з власного почину. У тій самій статті додано дуже важний окремий третій уступ, а саме, що рішення міністра про позбавлення громадянства можна оскаржити до Найвищого Адміністративного Трибуналу.

про позбавлення громадянства можна оскаржити до Найвищого Адміністративного Трибуналу.

У ст. 3, уступ 1, введено найважливішу зміну, рішальну для громадянства, а навіть для екзистенції десятків тисяч польських громадян — у практиці було б це торкалося майже виключно українців, а частинно теж і жидів, — що живуть в краю. Річ йшла про жінки і діти тих громадян, що проживають за кордоном і втратили польське громадянство на підставі постанов цього закону. Проєкт постановляв, що жінки і діти тих громадян втрачають автоматично польське громадянство, хоча постійно проживають в краю і ніколи за кордон не виїздили. На підставі аголошеного закону втрачають воно польське громадянство тільки тоді, якщо самі проживають за кордоном.

Що більше. Додано окремий другий уступ, на підставі якого навіть жінки і діти, проживаючи за кордоном, не втрачають польського громадянства, хоч утрата його їх чоловік або батько, якщо не жили вони з ним у фактичній подружжій або родинній спільноті і якщо супротив них не заходять обставини, передбачені у першій статті цього закону.

Таким робом не буде бодей численних трагедій в родинному житті та вратовано матеріальні добра мільйонної вартості. Подумати тільки: в Галичині проживають тисячі жінок і дітей наших емігрантів, які на підставі постанов аголошеного вище закону можуть бути позбавлені польського громадянства. Сьогодні цієї небезпеки для тих жінок і дітей вже нема. Нині, якщо наш емігрант за океаном, у Франції або Чехословаччині чи деінде втрачає польське громадянство, то тим самим не втрачає польського громадянства його жінка і неплітні діти, що залишилися тут у краю.

У четвертій статті закону зроблено вплив від постанов обов'язуючого закону про польське громадянство з 20. січня 1920. р., на підставі якого заміжжю жінка набуває і втрачає польське громадянство через свого мужа. Тепер може трапитися такий випадок, що жінка, яка за кордоном не живе зі своїм шлюбним чоловіком у фактичній подружжій спільноті, може втратити самостійно польське громадянство, хоч її муж може надаліше залишатися польським громадянином. У практиці таких випадків, здається, не буде багато.

Карні санкції заключає ст. 5, уступ 2. Карою є вилучення і грішні одночасно. Найвищий вимір вилучення на основі ст. 39, § 1 кримінального кодексу є

На руки Р. С. У. К. у Львові перескани
щирі побажання

„ВЕ СЕ Л И Х С В Я Т“

усій Українській Кооперативній

Українська Каса в Заліщиках

шість місяців, найвищий на підставі закону про позбавлення громадянства є п'ять років. На підставі ст. 42, § 1 к. к. грішні можна винести до висоти від 5 золотих до 200.000 золотих, причому на випадок нестатковості грішні можна вимірити заступчу кару до двох літ вилучення (ст. 43 к. к.), рахуючи за один день вилучення до 100 золотих (§ 3, ст. 43 к. к.). У першій статті видає присуд окружний суд.

Я навіть у цілому текст закону і для того, щоб його насвітлення та можливості практичного його застосування. Зробив я це з огляду на велику вагу цього закону у практиці, а також з огляду на майбутнє в політичній і економічній діяльності наших емігрантів і їхніх родин. Я думаю, що також з тим наміром, щоб одна з наших статей як інформаційну і важку для наших емігрантів передрукувала українська преса за дозволом, передовсім у Сполучених Державах Північної Америки і в Канаді, де проживає найбільше українських емігрантів, ще й досі формально польських громадян.

Іде загроза на наших емігрантів і їх родин. Первісні розміри цієї загрози здаються меншими, але і ті постанови, що ввійшли в закон, є дуже тяжкі. Відсутність безперервної усієї ригоризми і наслідками наша галицька еміграція, яка ніколи не вітталася прихильно польських урядових кол за кордоном. Тільки ті кола дуже пильно стежили за цією еміграційною життя і його проблемами, особливо у політичній діяльності з нагоди усяких інших національних маніфестацій. Є без сумніву в руках польських закордонних урядів і відповідні картотеки з іменами і характеристиками наших діяльніших емігрантів. Ті останні можуть стати „лишенцями“ у практичному застосуванні постанов польського закону про позбавлення громадянства.

Д-р Степан Бар.

Рим перед приїздом Гітлера

(Від нашого кореспондента).

Рим, 22. квітня 1938.

Прибуваючи цим разом до Риму, найперше я хотів побачити його нове обличчя — духове і матеріальне. Тимчасом я побачив як Рим /весь поринув у підготовку роботи до прийняття Гітлера. В цих днях це єдиний головний настрій. І порозуміння Англії і Італії пройшло і меншим галомором, як повинно було пройти, бо це порозуміння це єдина протиположність Італії проти „аншлюсу“.

Коли йдете головними артеріями столиці, на всіх кінцях робота. Вулиця Націонале від стації Терміні до майдану Венеція, добрий кілометр обабіч прикрашена що 10 метрів у три височенні угорі римськими вірлами закінчені дерев'яні стовпи, на яких маятяться прапори Італії і Німеччини і які ввечері будуть освітлені. Кожна підстава цих трьох стовпів має на собі герби італійського королівства, Риму, фашизму, нацизму — наперемінно. Прикрашають теж, поширюючи портиси, головні фасади стації Терміні. Перед стацією стоять високі лежні, на яких видніють римські інсигнії — медальйони з цезарями та вірли.

Найбільше уваги звернено на прикрашення великих та справді чудових вулиць — Дель Імпери, що йде від майдану Венеція до Колісею і вулицю Делі Тріонфі, що від вул. Дель Імпери звертає біля Колісею праворуч і поїд арку Константина пробігає поміж горбами Челіо і Палаціо до вул. Чірко Массімо, що йде схилами Авентину. Вулиця Дель Імпери, що отирається і замикається, величезними інсигніями старого Риму, обабіч прикрашена високими римськими „триподами-триніаками“ — які в минулому прибуток Гітлера кидатимуть стоси червоного полуштя. Також вул. Делі Тріонфі має обабіч величезні смолоскоти у формі кількарічних хандеабрів, а замика-

ють цю вулицю знову великі спортивні інсигнії.

Ось так, з першого враження, виглядає картина підготовки Риму до прийняття Гітлера. Це — на нашу думку — менше цікаве — як населення Риму готується до прийняття Гітлера.

Треба тут звернути увагу на те, що ховає різницю між фашизмом і нацизмом. Ідеологічно-політичні явища єдині за характером, проте — перше: латентно-германське, підлегло і північне. Перше воно є собі фанатизму (хвіба у англійській мові), а опирається на життєвому рівні — бачимо в політиці Італії, що вона є суто політикою континентальною, то європейською, то африканською. Свій устрій організації на адоративних настроях усіх своїх шарів. Друге явище — нацизм, це чистий фанатизм, має один характер, але аж до остаточності — він розпадається на два. Один і другий устрій зійшлися тільки в формі — війна проти Москви. Це єдине, що їх з'єднує сьогодні. Далше — Італія європейська, іще напевне не забула жодного свого воєн (з німецькими племенами, як і з тюрками австрійськими). А нацизм — це суто настрій мас Італії в абсолютній формі, який задуки Німеччини з Австрією. Тимчасом ці настрій знаходяться у повній силі, які вміють і знають найтішніше використати ті війни, тити і як треба їх використати. Відомо, що кожний лад виграє в своїй масі, тільки один робить це краще, ніж гірше.

То й не дивно, що перед прийняттям Гітлера в Римі в настроях суто фашистського характеру є не тільки настрій стриманості і чистоти, а й того латинського гламу, який єдиний

Перший день англо-Французських нарад.

ПОРОЗУМІННЯ ЛЬОНДОН—РИМ—ПАРИЖ. — ЕСПАНСЬКА СПРАВА. — АБІСІНІЯ. — ЛЕТУНСЬКА СПІВПРАЦЯ. — ПОМІЧ ДЛЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Англо-французські розмови в Лондоні тривали вчора 6 годин.

Французські міністри заaproбували середземноморську політику Чемберлена та англо-італійське порозуміння. Стверджено, що фаворит-італійське порозуміння побажане, але дотеперішні розмови Баона-веля з мін. Чіано не дали ще бази для конкретних переговорів.

В еспанській справі французські міністри прийняли британську формулу на евакуацію добровольців. Франція обіцяла далі вести неінтервенційну політику, зате Англія зобов'язалася не допустити до італійсько-німецької інгеренції в західній частині Середземного моря.

У справі визнання італійської суверенності над Абіссінією нема між Парижем і Лондоном ніяких розбіжностей.

Щодо військової координації.

Франція обіцяла заспокоїти на своїй території, зокрема дасть їй до диспозиції деякі летунські бази. Англійське летунство має спеціалізува-

тись у важких бомбовиках, французьке — у розвідних літаках. Англія допоможе Франції в закупі сирівців.

Бритійські міністри зробили застереження, що есентауальні

наради ген. штабів обох держав мають йти на основі гіпотетичних планів оборони, не у відношенні до теперішньої ситуації.

Вихідною точкою до того роду нарад не сміє бути, згідно з домаганням Чемберлена, справа відношення чехословацького уряду до німецької меншини.

Треба не допускати до загострення того конфлікту, а то, якби він довів до збройного удару, французька поміч для Чехословащини прийшла б запізно. В п'ятницю йтимуть далші розмови на тему Чехословащини.

ФРАНЦУЗСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР І МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НА ПРИНЯТТІ У БРИТІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Бритійська королівська пара прийняла в четвер вечором у Віндзорському замку французького прем'єра й міністра закорд. справ, після чого відбувся їм обід. Вони обговорили подробиці поїздки короля й королеви до Парижа у червні ц. р.

Після зміни волинського воєводи.

Воєвода Г. Юзефський заздалегідь склав прощальні візити тим українцям, що з ним співпрацювали, і 24. ц. м. в перший день Великодніх Свят, прибув до „Рідної Хати“ в Луцьку, щоб попрощатися з „цільм“ українським громадянством.

Того самого дня прощали Г. Юзефського, як б. волинського воєводу, представники різних урядів та деяких організацій у воєвідському уряді, а ввечері — бенкетом в „Огніску“. Тогож вечора Г. Юзефський виїхав до Лодзі.

Наскільки прихильники Г. Юзефського старалися якнайменше з ним попрощатися, настільки його вороги подбали ще більш величю зустрінути 26. квітня нового воєводу Гавке-Новака. Зустріч відбулася на дворі, куди прибула вся луцька „сметанка“, представники війська та різних організацій. За авто, яким їхав новий воєвода прикрашеними прапорами вулицями, чвадала (це перший раз на Волині) ескадрона кінноти, а за ним — довгою валкою тягнулись авто. Участь війська у зустрічі нового воєводи коментують різно.

Серед польського громадянства після уступ-

лення Юзефського не прийшло до тої єдності, якої сподівалися. Гідуть балачки, що стопроцентні єнідеки незадоволені, бо воєвода Гавке-Новак, як кажуть, не єнідек, а підсудчик, близький до військових кол. Відношення до нового воєводи волинського відділу ОЗН-у ще не виявились.

Сподіваються, що коли воєвода Гавке-Новак не підле надрядним шляхом Г. Юзефського і стане по боці одної з трьох груп польського громадянства (місцеві „земляни“ зберігають резерву), то між польськими групами дійде хутко до боротьби.

Свід відмітити один епізод із зустрічі нового воєводи на залізничному шляху Буг—Луцьк, а саме на станції Переспа. Туди велили прибути місцевим „кулкам“ і „Просвітнянським Хатам“, членів яких з'явилися в національних строях (в широкіх шараварах, вишитих сорочках, кольорових поясах) і з жовто-блакитним прапором. Власть імущі порадили прапор звинити, а польські осадники намагалися заслонити українців, щоб їхні національні строї не разили нічіїх очей...

Х. Х.

Припинили діяльність Т-ва українських робітників „Сила“.

Львівське Городське Староство письмом з 28-го квітня ц. р. припинило діяльність Т-ва українських робітників „Сила“ та опечатало його домівку. Як причини припинення діяльності староство подало між іншим те, що акція допомоги безробітним, яку вело Т-во виходила поза межі його статуту, що Комітет Допомоги Безробітним, який був відділом Т-ва представлявся як загально-українська організація і цим свідомо вводив б'єлмутьство серед українського громадянства, що цей Комітет Допомоги Безробітним користаючи з публічної жертвенності не хотів піддатися контролю надзвичайної влади, що Комітет недоцільно господарив грошми, що за-

галвні збори Т-ва перевели такі ухвали, які на-рушували приписи закону або статуту, що „Сила“ співпрацювала з організацією СССОП (Союз Українських Студентських Організацій у Польщі), що Т-во вело політичну працю з ворожим відношенням до польської держави, чим виступило проти закону та перейшло межі статутної діяльності.

Не маємо змоги подати докладно всім мотивів, які городське староство подало у своєму розпорядку, бо хоч зверталися ми до голови Т-ва „Сила“ п. Музики, за дотичним документом для інформації, досі його не дістали.

У справі площі церкви св. Миколая.

З Міської Управи м. Львова надіслали таке спростування:

До Редакції „Діла“ у Львові, Ринок 10. У зв'язку з заміткою, вміщеною в числі 82. „Діла“ з дня 15-го ц. м. п. н. „Забігають ще одну українську площу у Львові“ Міська Управа подіє до відома ось що:

Ще в осені мин. року почала Міська Управа переговори з парохом церкви св. Миколая (Св. Пилип) о. В. Лончиною у справі купни парцель ч. кат. 803/1 і 803/2 громади кат. Знесення під будову відчизнальні при ріці Полтві. Ці парцелі лежать на правому березі Полтви, зараз за залізничним шляхом Львів-Стонів і з хвостом на свій промір, положення й уклад терену найбільш підходять для будови відчизнальні, що мусить стати при Полтві, на л. правому березі і при вибудованні у зв'язку з будовою

відчизнальні загорою і поглибленням дна ріки Полтви.

Іменем Парохіального Уряду заявив парох о. В. Лончина письмом з дня 14. березня 1938 р. ч. 38. що на випадок, яби конче треба було ужити згаданого ґрунту під будову відчизнальні, реф'єктує тільки на відповідній заміну ґрунту, не на грошеве відшкодування.

Про те, щоб Міська Управа вишласновала той ґрунт, не було й мови. Переговорів у справі купни чи заміни ґрунту під будову відчизнальні покищо не продовжується, а це з уваги на те, що проекти відчизнальні мусить затвердити Міністерство Внутрішніх Справ.

В імя безсторонності Міська Управа просить відповідно спростувати недокладну інформацію.

Президент міста

Д-р Станіслав Остроєвський.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 84. Четвер, 26. (14) квітня 1888.

В ДУХОВНІЙ СЕМИНАРІЇ.

У спогадах В. з С. п. н. „Згадки із семінарського життя у Львові“, що друкувалися у цій книжці, „Діло“, пише автор (початок описується речима та настятеллими заведеннями, як і інші книги). „Консерватизм між питомцями, як і інші книги, гато питомців любило в розмовах мішати німецькому, а хто до цієї мішанини у заведенні привик, тому цілими не було у заведенні партій. Ніхто з нас не чувалися мало-русинами. Почаť боротьба між русини і польськими послани на першій сойковій конференції за національні права, як і неприяни виступили польських часописів проти русинів — а ми ці часописи читали — все те чинило причиною до підняття у заведенні народнього духа. Настятелли заведення, хоч всі були в душі добрим русини, трималися в резерві, і я не чув намір у приватній розмові, щобні котрий з них старався підтримувати у нас народній патріотизм“.

СЕЛЯНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІЇ.

У передовій статті читаємо про те: „Як видно з дотеперішніх вісток, то селяни в останніх днях почали щораз сміливіше виступати. Так треба було місто Калараш оточити доволі військом, бо селяни грозили, що нападуть на місто і його спалити. Зрештеш намір, що пробували напасти на місто, бо між селянами і військом прийшло до кровавої бітви, в якій трьох убили, вісьмох важко ранили. Але селяни не відслася підпалити міста. В багатьох сторонах краю кинулися селяни на військові магазини і стали забирати з них зброю, щоб потім могли ліпше боритися від війська. В кількох місцях напали вони також на залізничні поїзди, а коло Слободії пограбували шини на залізничній на кількості селян в'єлено“.

ЩАСЛИВА КРАІНА.

В новинці під таким наголовком: „В Заушті Держави Америки мають забагато грошей і тому послали відомують ріжні прокоти, в яких сподіваються зменшити державні доходи. Посол Рандаль і Пансіпальні виготовили законопроект, який — як його ухвалять — зменшить доходи держави на 15 мільонів. Рандаль домагастися, щоб звести цілий податки від тютюну і горілки з селів. В Європі на впаки, тільки над тим думають, як збільшити податки. Але в Америці не знають милітаризму“.

Міністерська комісія в Золочеві.

Комісія міністерства внутрішніх справ, скликана з високого міністерського і одного місцевого достойника, у кабінеті закордонної старости переводила два дні свідство й докази у справі відомих подій в часі повороту польського агента Бісінска. Міністерський асистент і розмови зі співробітником місцевої влади заявив:

„Уряд, доцїняючи велику вагу національної проблеми з одного боку, коли мова про польсько-жидівську справу, і з другого, коли мова про справу польсько-українську, відіслав нас сюди, до Золочева, щоб на скарт урядової справи останніх подій в часі повороту польського агента, перетести на місці свідство і переконання зацікавлених. Ми переслухали цілий ряд осіб одного і з другого боку, а висхідні висновки своєї праці передамо міністерству внутрішніх справ“.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неспокійних? Таким навчанням повинні займатися Філії та читальні „Просвіти“ й окремі сільські громадяни. Для цієї мети видали „Просвіта“ дуже цікавий буквар із читалкою „До Світа“, що коштує всього 50 сот.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

На краєвому і на світових збіжжєвих ринках.

Знижка цін збіжжя в місяці березні і з початком квітня ц. р. наробила багато шуму та нагнала багато страху всім, хто зв'язаний з господарським, зокрема зі сільсько-господарським життям. Тільки українці, що майже в 9/10 є хліборобами, чогось мало зацікавлені виняють питанням: перед чим стоїть наше хліборобство, перед чим стоїть ціле українське господарське життя, тісно зв'язане з долею й долею селянства?

В часописі „Сільський Господар“ з 13. червня і з 15. листопада 1937. р. я застановлявся над тим питанням і дійшов до висновку, що треба „приготовитися та поробити запаси, щоб пережити гірші часи“. Цю думку висловив я на підставі даних про врожай збіжжя у світі та в краю, як також стану погоди (посуха), яка потягнула за собою великий брак паші, що в наслідок мусіло дати зменшення молочності коров та їх надмірну подану, дотого в худім стані, по низькій ціні. Само зменшення молочності коров і їхня надмірна подану до низьких цінах у нашому хліборобстві могли викликати чи спришати прихід господарської скрути, бо українське, малоземельне селянство, головний готівковий дохід черпає із тваринної продукції.

Не можна у короткій, часописній статті, провести докладний аналіз доходів селянського господарства, однак на підставі даних „Пулавського інституту“ треба ствердити, що тільки 1/3 доходу дрібний селянин має зі збіжжєвої, а решту із тваринної продукції. Захитання і зменшення доходу через обиважку цін тваринної продукції, загрожують українському хліборобству черговим затором. Це знаходить своє підтвердження в недавньому часі, бо саме в 1930/31 р. коли прийшла велика знижка цін тварин, наше селянство тоді щойно її сильно відчувало, хоч господарська криза почалася вже в 1929-30 р. нашою обиважкою цін збіжжя.

Однак господарське становище нашого селянства залежить не тільки від місцевих умов, а тісно зв'язане з цілим господарським станом хліборобства у Польщі та у світі. Всі ознаки господарської політики Польщі кажуть догадуватися, що тут не прийде до ніякої зміни на краще. Зрештою годі говорити про будьяку зміну господарської лінії, якщо вона взагалі не існує. Є тільки багато слів, а практика цілком протилежна. Голоси всіх відповідальних чинників за господарський стан треба брати, як суто політичні обидники і тільки обидники. Про це починають голосно говорити в колах, що є зацікавлені господарсько, а не політично в піднесенні добробуту польських селянських мас. Проф. Бук у ч. 1, за січень ц. р. часопису „Весь і Пашівсь“ говорить виразно ось так: „Голосне гасло „фронтом до села“ має на меті підбити село по відношенню йому самоврядування, впливу на державу, політичних прав, відсунути його від освіти та знищити його власні організації“. При такому підході загальної, а в тому й господарської політики, не може бути мови про порятунку долі хліборобства. Зате погіршення її можна сподіватися кожної хвилини тим більше, що всі держави у світі тепер дійсно, а не тільки на словах дуже багато уваги присвячують становленню хліборобства. Виконують це з уваги на загальне господарське значіння хліборобства у народнім господарстві кожної країни,

а в часі війни зокрема. За кордоном зрозуміли, що „корову можна доїти, але треба її добре годувати“ і тому навіть консумційні та промислові, не говорячи вже про відповідальні державні кола стараються не допустити до руйни власного хліборобства.

Якже тепер ситуація у міжнароднім хліборобстві? Господарське становище хліборобства найкраще зілюструвати можна на підставі даних про поверхню засівів, збори збіжжя і кількостевий стан тварин та хліборобських цін, себто збіжжєвих і тваринних продуктів.

Головними родами збіжжя в міжнародній торгівлі є пшениця, кукурудза, а вже менше ячмінь жито й овес. Посівна площа під пшеницею у світі в останніх двох роках помітно зросла і коли середня за 1936—1930 рр. була 101.3 міль. гектарів то в дальших роках: 1936 р. — 103.8 міль., 1932 р. — 105.7 міль., 1933 р. — 101.7 міль., 1934 р. — 98.6 міль., 1935 р. — 99.9 міль.; 1936 р. — 100.5 міль. то вже у 1937 р. — 108.2 міль. гект., а в 1938 (оцінка за березня) 106.0 міль. при чому зменшення площі в 1938 р. повстало через страти в Америці. Бракує тут даних про засіви в СРСР, Китаю, Ірані і Іраку, однак ті краї в останніх літах не відіграють ніякої поважнішої ролі у торгівлі пшеницею.

Світова продукція і запаси пшениці в 1928-1938 рр. (без СРСР) виглядають ось так у мільйонах сотнарів:

Рік	Засіви площі у міль. гект.	Світова продукція	Продукція експортерських країн	Продукція імпортерських країн	Запаси на кінець збіжжєвої кампанії
1928-29	—	1070	770	300	122
1929-30	—	943	609	334	118
1930-31	—	1019	728	290	136
1931-32	103.8	1055	731	324	140
1932-33	105.7	1049	667	382	166
1933-34	101.7	1040	632	408	153
1934-35	98.6	953	571	382	100
1935-36	99.9	970	585	385	67
1936-37	100.5	955	624	331	29
1937-38*)	108.2	1027	682	355	65

Бачимо, що зі зростом засівної площі, зростає загальний збір пшениці у світі, однак з тим, що збільшення збору є сильніше в імпортерських краях, а слабше — навіть не дорівнює зборам з 1928, 1930 і 1931 рр. — в експортерських краях. Через те торгівля пшеницею у 1937-38 р. сильно підпала і міжнародні обороти зменшили, бо імпортерські краї стараються покрити свої потреби краєвою продукцією і звільнитися по змозі від імпортованої пшениці. Як обчислює Міжнародний Хліборобський Інститут у Римі — міжнародні обороти пшеницею за час від 1. VII. 1937 до квітня 1938 р. зменшилися на 23 мільйони сотнарів (з 114 міль. в 1936-37 на 91 міль. сотн. у 1937-38.) а в порівнянні до оборотів з 1931-32 на 55 міль. сотн. себто більше як на 35 проц.) При загальному зменшенні торговельних оборотів держави, які виводять пшеницю чи інші збіжжя, старалися за всяку ціну утримати свої збутові ринки і робили це навіть через обиважку цін. Такі перегоми для вдержання ринків вплинули на загальну обиважку цін пшениці у світі. Ціни пшениці у золотих на світових ринках мали ось такий стан в 1934—1938 роках:

В і р ж а	Річна середня				Чвертьрічна середня			
	1934/35	1935/36	1936/37	I	II	III	IV	1938 р.
Варшава-Познань	17.52	19.43	27.19	27.98	30.50	29.65	28.39	28.26
Гамбург	19.25	20.22	28.47	30.19	30.11	31.13	33.23	28.25
Роттердам	12.30	17.10	23.27	26.36	25.47	23.23	21.23	20.60
Лявергуль	15.60	18.32	26.58	27.83	28.34	27.73	25.47	25.94
Нью-Йорк	20.43	21.60	27.26	29.26	28.45	24.76	21.62	21.22
Буенос-Айрес	—	16.50	30.06	18.63	21.89	22.54	21.10	18.14
								10.33
								12.24
								14.31

Беручи те все на увагу, бачимо, що нема гарних виглядів для хліборобства, хоч ще не знаємо, який буде врожай у цьому році. Проте не можна забувати, що Польщі яка в 1937/38 р. її страду перед браком збіжжя в краю для добра консументів вдержала вивіз, тяжко довелося здобувати раз утрачені вивозові ринки, а це при кращім врожаї може дуже сильно обиважити ціну і тим самим спричинити великі втрати у хліборобстві взагалі отже і в нашому. Не краще виглядає стан на світових тваринних ринках. Усі держави сильно пообивають тваринну продукцію і то продукцію м'яса і мо-

лока. Майже весь вивіз м'яса, волового і свинячого у різних формах, відбувається у рамках точно означених контингентів, а вільні збіжжя шораз то менше вказують потреб. Дотого загальна пошесть принципів, яка появилася в деяких околицях Польщі і зближається до наших земель (Ланьцут), дуже часто є причиною до цілковитого заборони ввозу тваринних продуктів із Польщі.

Все це разом створює не дуже то прихильні умовини для хліборобства, тимбільше для на-

*) Тимчасові дані.

„Добре радимо кожному...
на сидання фільмів“

СІМІА

ного, яке не може провадити своєї власної, відної зі своїми бажаннями та інтересами господарської політики. Світове господарство, якщо тим поняттям означимо суму поодиноких народних господарств, представляє сьогодні невідомий образ і годі від нього сподіватися будь-яких животворних точок. Про це можна говорити тому, що теперішнє політичне життя дуже хаотичне і непевне. Ця теперішня стабілізація оборотів не може бути мови про піднесення цін і про втворення корисної для хліборобства коніктури.

Але ворожити тяжко і небезпечно.

Інк. Андрій Адамчук.

Ще про мову вивісок.

Моя стаття п. л. „Господарський патріотизм і господарська трогатерія“ викликала реакцію „Українських Вістей“ і „Життя“, від якої почався дискусія про мову вивісок. Не маю аніжурі продовжувати цієї дискусії, бо обставини обставини, а між іншим, не дуже то сприяють прилюдному обмірковуванню такої справи в пресі і через те не можна обставити своєї думки такими аргументами, які були до того потрібні. І не для полеміки беру за перо ще раз на цю тему, але — піднявши дискусію своєї твердження — хоту тільки спростувати одну суттєву несправедливість, якої допустився об'єднаний газети, передаючи коротко зміст моєї статті: Я не назвав „тротатерією“ ані шовінізмом домагання українських вивісок у засаді, а назвав я цим оловом те домагання, висуване в безоглядній формі і то дотично Львова. Засадити про саму вивіску я писав, що вона „зовсім очевидна і слушна“, застерігаючись тільки проти того, щоб її ставили в абсолютній формі, як „кондицію саме зва нові“. Бо для того, щоб виконувати збудову національну місію, треба наперед існувати (заклики приймат у мене „дуже екзотичні“). Українські вивіски, які дуже швидко стали разом із нещадною кушча та ромбиком (маю на душі українські вивіски там, де вони „небезпечні“), нічого не придало тим національним, а навпаки — причиною до упадку торговельної та ремісничої справи, зменшили разом із тим наш національний стал посідання. Тому я прирешив, що своєрідні, ніж ставити до українських вивісок вивіски і ромбиків стільки таке домагання в безоглядній формі, треба постаратися на їх підтримку, себто дати їм матеріальну сприну вивалити назверх свою національність. Це велике і почесне завдання українського жіноцтва, що при заступі має рішавий голос, і тому сміло можна ствердити, що частинна зміна жіноцтва характеру Львова лежить у руках українського жіноцтва.

На питання „кого бракує українському ремісництву“, посилає „Український Вістник“ (цим величезне число) в розмові з відомим ремісником і громадським діячем п. М. Стефанівським, почути ми у відповідь: „Перш за все свої українські клієнти. Український ремісник почувається тоді добре, як почуває за собою свою клієнтелу. Він тоді сильний і незалежний“.

Ті самі слова дотично також українських купців. Колишні одні і другі, аніжурі порозуміють рішавий клієнтелі, будуть сильні і незалежні, тоді й мови нема про шовінізм і ромбик.

Отже створим раніше матеріальну базу під ту силу і незалежність, а тоді не буде потреби „примусувати“ додати українські вивіски (як писала „Життя“), бо вони зможуть з своїми силами купців та у відповіді їх незалежності.

Отже — ніхто не думав боронити тих, що на цю оборону не заслуговують. Є і ті, які треба підтримувати, які мають своє національне обличчя навіть тоді, коли це несправедливо. Є те й інші вивіски в поведінці деяких наших купців та промисловців, що їх треба критикувати. Робити це і „Діло“. Вважаю для прикладу хоча б вторгання статті на Життя Стрижів. Але і в критичні мусить бути рішаві добродетельні.

В. Несторенко.

Чай
Прівес

Сильно запашний.
Дуже видатний.

ПІД ГАРАНТІЄЮ
ПРИРОДНИКА
НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

Знак озорний

Сторінка без політики.

Заробив у в'язниці мільйони.

У Капштаді номер 73-мітній мільйонер Віктор Оріль, винахідник незвичайно поширеної, особливо в англо-американських краях гри „пазі“ свого роду рисункової складанки.

Віктор Оріль — це один із тих небагатьох людей, які здобули славу і майно за власними мурами. Він син бідних французів, які емігрували до Канади, зазнав у своїм житті чимало горя. Його родичі померли, коли він ще був малим хлопчиком. Віктор Оріль перекидався з одної професії у другу, щоб лиш знайти якусь роботу й заробіток. Коли мав 28 літ, оженився з дівчиною з Австралії і в 1893 р. поселився з жінкою в Сідней.

І там важко жилося молодому подружжю. Кілька літ вони ледь пробивалися крізь життя. До того Віктор Оріль трапився нещастя. Кермлюючи фабричним ятком, він переїхав на ньому жуків. Свідки заявили, що всьому винен шофер. Дехто казав, що він був під той час мертвецьки п'яний. Суд застосував до Оріль дуже гострий вимір кари й засудив його на 10 літ в'язниці.

Після такого гострого присуду Оріль попав у крайню розпуку. Він шалів у в'язниці, домиг

у келії обстановку, товк головою до стін. Кілька разів мусили одягати його у капкан бездески. Проте начальникові в'язниці справді жаль було бідомішого тваря і він намагався облекшити йому побут у сірих в'язничних мурах.

Одного разу, коли Оріль сидів у карцері, щоб забити чим небудь час який тигітвся йому з вічністю, він придумав собі розривку. Почав олієм рисувати на папері різні рисунки, відтак розривав їх на частини і знову складав їх разом. Це зайняття виявилось до тієї міри приємне й цікаве, що Оріль рішив його використати для торговельних цілей. При допомозі директора в'язниці він наважся листування з фабрикою zabawок і фабрика почала справді продовжувати рисункові складанки.

Успіх був несподіваний. Гра почала так поширюватися, що Оріль, який дівався від фабрики відсотки, став небагатим багатим чоловіком. Після виходу з в'язниці він поліпшив свої винаходи, які принесли йому мільйони. Коли Оріль мав 60 літ, переселився до Капштаду і велику частину своїх доходів роздавав на добродійні цілі.

Дивний випадок підчас екезекуції.

Вночі з 22 на 23. квітня ц. р. у Гентсвіллі (Злучені Держави) мала відбутися смертна екезекуція на електричному кріслі. Згинуть на ньому машини два мурини Ваген і Бенке, яких обвинувачували в убивстві поліціанта.

Засудження привели до кімнати, в якій відбуваються екезекуції. Католицький священник і протестантський пастор прочитали відповідні молитви і виїхали з кімнати. Раптом в останньому менті погасло всюди електричне світло. В електричній стайні, яка доставляла струм для цілого Гентсвілла, трапився раптом дефект, який можна було швидко по довшим часі направили.

Екезекуція не могла відбутися і засуджених відвели при світлі нафтових ламп знову до в'язничних келій.

Швидко годину пізніше забігло знову світло. Тоді екезекуцію перенесли на год. 2.30

після півночі. Однак, коли обох муринів привели знову до кімнати з електричним кріслом, Ваген просив дозволу відчитати свою заяву, що він її написав. У цій заяві підсудний востаннє кається, що він невинний...

Коли Ваген почав читати свою заяву, за стіною озвався шум. Небагом увійшов до кімнати кат і заявив, що винаслідок дефекту апарату, який висилає струм до електричного крісла екезекуція не може відбутися.

— Хіба ви не переконалися тепер самі, що я говорю правду? — крикнув Ваген, звертаючись до присутніх підчас екезекуції урядових осіб. — Чи ви не добачаетесь в тому, що трапилось, Божої руки?

Підсудних знову відвели до в'язниці. З доручення губернатора екезекуцію відложили на тиждень.

Олі жохорський султан залюбиться.

Недавно часописи цілого світу подали тисну превеселу історію: американський режисер Клайд Еліот, який обізвав голлівудські інді підшукуючи відповідного місця для знімок, відвідав жохорського султана. Султан довго говорив із режисером, вислухав із великим зацікавленням різні історії про звичай Голівуду і вкінці попросив показати йому світлина знаменитих зірок.

Клайд Еліот викидав усе, що в нього було в розкладив перед султаном.

Він почав оглядати світлина й зупинився на знімку Дороти Лямур:

— Оця мені подобається. Хочу з нею оженитися.

Ледви здержавши сміх, американець заявив, що Дорота Лямур уже заміжня і по американським звичаєм більше як одного м'яна не може мати.

— Візьміть краще ось — сказав він для жарту, показуючи світлина Мей Вест.

Султан скривився:

— Трохи за товста. Не люблю таких.

Клайд Еліот описав цю гумористичну сцену у своїй найближчій кореспонденції і цілу історію передрукувала більшість американських часописів. Одна багата голлівудська фірма, яка випускає саме тепер молоді французькі акторку Олімпію Брадну, рішила використати цю подію для реклами і вислала до Клайда таку телеграму:

„Запропонуйте султанові Олімпію Брадну“.

Жарт дав несподівані наслідки: світлина Олімпії Брадну так припала жохорському султанові до вподоби, що він велів негайно спроводити її в Голівуду. Зрозумівши, що містіфікація зайшла трохи задалеко, режисер намагався відмовити султана, однак всі його зусилля були даремні. Султан не хотів навіть про ніщо чути. Перед двома тижнями голлівудська фірма відслала від Клайда таку телеграму:

„Жохорський султан іде зі своїм почетом до Голівуду женитися з Олімпією Брадну. Стоп. Виручуйтеся самі, як можете. Стоп“.

яке йому дають документи, він не видає молодому подружжю ні одного сотика на життя молодечь, що заробив у своїм житті мільйони — тепер бідує.

Отак біда з гримми біда й без грошей.

МАЙНО МАЛОЛІТНІХ ЗІРОК.

В Америці цікавляться всі у зв'язку з процесом Джекі Кутена питанням, яким чином забезпечене майно малолітніх фільмових акторів і акторок. Перш усього цікавляться люди тим, куди йдуть величезні гонорарі, що їх дістає за свої виступи мала Шерлі Темпл.

Кількох репортерів вибралося навіть до родини малої зірки. Її мати заявила, що коли дівчинка підросте, то не потребуватиме процесу-

затися за свої гроші. Більшу частину гонорарів переливають на її біжучий рахунок, або купують державні процентні папери. Батько Шерлі донедавна був найкраще розміщений. Він тепер мала зірка має капітал, який перевищує два й пів мільйона доларів.

Інший малолітній актор Джекі Куерр не буде забезпечений на ціле життя. Із тисячі доларів, які він дістає як тижневий гонорар, половину приміщують у банку на його особистий рахунок.

Двійняки.

Недавно в Амстердамі велике схвалення викликав двійняк Б. міністра Ідена, торговецьний агент, який заїхав до одної з навічних у тому місті гостиниць. Думалося, що і англійський міністр закордонних справ поїде інкогніто й тому записався під чужим прізвищем, репортери й фотографи перевидали цілу добу облогу гостиниці.

Вкінці нещасливий агент мусів запросити до своєї кімнати делегацію репортерів і показати їй цілу копію різних ділових паперів листування і т. д. Переконавшись, що справді йшла помилка, репортери припинили облогу.

При цій нагоді деякі французькі часописи пригадують, що багато французьких дітяк своїх двійняків. Російський емігрант Руминський подібний до Тардіє. Руминський мешкає на Капі д'Азур, де йому іноді просто не дають перити, головни чужинці. Одного разу Руминський вийшов на Променад де д'Англе з намістом спини:

— Я — не Тардіє. По французьки я говорю.

Поліція приневолити його припинити той жарт.

Мілеран має теж двійняка в Парижі — представника винарської фірми Жана Брусоля. Б. президент республіки знає про те і стрічався навіть із Брусолем. Одного разу Мілерана, який ішов Елізейськими Полями, одійшов журналіст-фотограф:

— Вибачте, добродію, але ви такі подібні до Мілерана, що попрошу у вас дозволу зробити знімок для мого часопису.

Мілеран з усмішкою дозволив. Репортер зробив кілька знімок, подякував і відійшов.

— Чи можна знати ваше прізвище?

— Прошу дуже. Називаюся Жан Еміль Брусоля.

Таким чином „сфальшована“ світлина Мілерана появилася в часописі, як світлина його двійняка. Читачі дивилися й дивувалися на неімовірна схожість.

У 1930 р. якісь весельчаків організували в Парижі бенкет двійняків славних людей. За столом можна було побачити „Полу Ріба“ (кельнера з каварні при бульварі Сен Жермен), „Лебрена“ (фрізієрського помічника) і багато інших.

„24 ХВИЛИНИ В'ЯЗНИЦЬ“.

У Сан Луї судили нещавно жорстокого злочинця, який украв два долари. Мировий суддя, заваживши, що це був перший проміжок молодого чоловіка, застосував наймилостивіший вирок.

— Я буду керуватися арифметикою — заявив суддя. — Недавно в Нью Йорк судили жевинка Рішарда Вітнея за крадіжку грошей на тисячі доларів. За той злочин засудили його на 5 літ в'язниці. З того виходить, що за кожні 45 тисяч він дістає рік в'язниці, значить сьогодні, один день — за 120 доларів і грошей 5 доларів. Тому, що ви крали всього 2 долари, то ви повинні відсидіти рівно 24 години.

Згодом двох доларів затримав на собі комісаріят і придержали там рівно 24 години. Відтак пустили його на волю.

ВЕСЕЛЕ.

ВАЖКО РОБИТИ ДВІ РОБОТИ ОДНОЧАСНО. Моріс Декобра популярний комік, каже, що в останні часи усі фільми стали комедіями, що в останні часи усі фільми стали комедіями, що в останні часи усі фільми стали комедіями.

— Чому ж ви — каже хтось — не йдете до них — не снідете на прем'єрах?

— Егеж, я справді ніколи не йду на прем'єри.

— А чому? Треба снідати і їсти.

— Так... Але якщо це зробить і їсти снідати і їсти одночасно.

Біда з гримми — біда й без грошей.

МІЛІОНИ ДЖЕКА КУТЕНА.

Джекі Кутен, яновий актор, який у своїх дитячих роках зробив стрімгову кар'єру і який прославився виконанням ролі мотопія у фільмі Чарлі Чапліна „Дітвак“ виступив тепер проти своїх батьків із жадобою, домагаючись звороту 130 мільйонів франків, які він заробив у часі між 4 і 10 роком свого життя. Тепер Джекі Кутен має 21 літ. В минулому році він оженився. Справами фільмової спільноти багатого мільйонери з „Дітвака“ керували батьки Кутена. Кілька літ тому батько Кутена згинув в автомобільній катастрофі. Вдова вийшла нещавно вдало заміж. Її чини на думку Кутена — шкодять його інтересам. Користуючись правом,

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за померлих Анціонаріє, Членів Національної
Ради, Членів Дирекції та Службовиків
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
відбудеться дня 30. IV. ц. р. в год. 7.30 рано
в катедр. церкві св. Юра.
Дирекція запрошує на це Богослуження

НОВИНКИ.

— Лиси, пелеринки, краватки з футер виконані і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Князівська 3, I. телефон 254-46. Приймаю футери до переходу літом. 3229

— Почесна грамота для Митрополита Шептицького. В п'ятницю, 29. ц. м. в год. 12-й вступив до Митрополита Шептицького делегація союзу українських власників реальностей у Львові під проводом голови ради. Юліана Русина з членами Виділу інж. В. Манастирським та І. Олексиним, адв. д-ром І. Юзичем, М. Галі-Жем, Е. Ігнатом та І. Крохмальницьким і вручила Митрополитові грамоту першого почесного члена згаданого союзу. Коротку промову виготовив голова ради. Ю. Русин, на що Митрополит відповів теплими словами. Грамоту виконав по мистецьки відомий наш артист Святослав Горішський.

— Музей В. Б. У. у Празі має власний дім. Зі звіщення Т-ва „Музей визвольної боротьби України“ у Празі, яке помістимо в „Ділі“ завтра, довідуємося, що Управа того Музею купила на приміщення своїх збірок дім у Празі — Нусле при вул. Гориміровій ч. 8. за суму 230.000 ч. к. На закупленому на власність домі можна буде вибудувати ще один поверх, де будуть більші сади на вистави музейних експонатів, сходини і т.д.

— Чайний вечір з танцями в Молоді Громаді, в суботу, дня 30-го квітня в год. 7.30 увечір пригласили співучасті Вп. П. Грибенюківної, Люби Соботівної, В. Королика, Я. Масляка та хору режисерів „Евгена“. Музика — джез Ябця. Вступ для членів Т-ва і учасників клубу.

— Пригадуємо, що перший весняний „Барвінковий Чайний Вечір“ відбудеться сьогодні, 30. квітня ц. р. в малій залі Лисенка для членів і запрошених гостей. Цікава програма, гагілки, національні танці — дансінг. Початок в год. 21-й.

— Традиційне свячене улашкують в неділю 1. травня ц. р.: Кружок Р. Ш. ім. Б. Грінченка в малій залі Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5. в год. 4-й попол. і Марійська Дружина та Батьківський Кружок при купецькій гімназії „Р. Ш.“ при вул. Курковій ч. 14. в год. 6-й вечором. На свячене до купецької гімназії приїде теж Преподобний Кир Накита.

— Нововідкрита крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станіславів, Собієвського 38.

— З прикордонної смуги виселило повітове староство в Надвірній на 10 років Василя Жу-панського з Прислупа. Як мотив староство по-дає засуд за провини проти безпеки держави.

— Нова криза в міських театрах у Львові. Ди-ректор міських театрів у Львові Януш Варнець-кий зрезигнував зі свого становища і дальшої аренди львівських театрів мотивуючи тим, що міська управа відмовила йому додаткових суб-венцій. Театральна підкомісія міської ради при-няла резигнацію дир. Варнецького і згодилася, щоб управа м. Львова сама адмініструвала теа-трами. Мистецьким керманічем театрів буде ди-ректор виленського театру Шпакевич.

— Кому це потрібне? Нічю на 4-го квітня ц. р. — як повідомляє „Земля і Воля“ — у селі Кри-вім коло Радехова зрізав хтось великий, дубо-вий талергофський хрест, що стояв на високо-му насипі-могілі на місцевому цвинтарі, і який посвятили в 1931-ому році. Покищо невідомо, хто допустився цього святотатського вчинку: „Земля і Воля“ твердить, що це зробили укра-їнці, тобто робить так, як польська преса, що завжди, ще заки знайдуть винуватців якогось у-чинку, кидає вини на українців. Та без уваги на те, хто зрізав хрест у Кривім, стоїмо — так як це ми завжди робили — на становищі, що такі порахунки недопускальні і такі вчинки треба го-стро осудити.

— Підземні хідники в Ярославі. Підчас роз-копки фундаментів на ринку у книжковому городі Ярославі, що його збудував кн. Ярослав Мудрий, відкрили несподівано великі підземні хідники. Вони тягнуться від старинного княжого замку попри церкву до костела Богородиці на просторі трьох кілометрів. Над розкопками наглядає воевідський консерватор інж. М. Добжанський.

— Самогубство польського священника. В О-брошині недалеко Львова скінчив на днях само-губством життя польський священник 60-літній кс. Ян Стецяк, а не греко-католицький священ-ник о. Іван Стецяк, як це подало помилково „Ді-ло“ вчора за польською пресою. Кс. Ян Стецяк має за собою погану минувшину. Зі своїми па-рохіянами жив у постійних спорах. Залишив два листи: один до своєї духовної влади, другий до архієпископа Твардовського у Львові. Причи-ною смерті нервовий розстрій.

— Львівська хроніка. У львівському універ-ситеті бойка ендецьких студентів напала на студ. Я. Вуйціковського у викладовій залі, якого вже двічі ранили підчас авантур в університеті. На-паденню оборонили професори фізики. Батько хайло Бобринь з Радчі пов. Станіславів знайшов та прем. Славой-Складковського. — В городі Костюшка намагався скінчити самогубством 38-літній Е. Флінк, дорожжар, замешкалий при вул. Балуцького ч. 4. Причиною намаганого само-губства родинне непорозуміння. — Ще в понеді-

Подяна Митрополита.

З нагоди Йордану дістав я численні письма з бажаннями та щирими висловами солідарності з Церквою і зі мною. Не маючи змоги відповісти на кожне письмо окрема і тим менше всім то-вариствам, інституціям та особам, підписаним на тих письмах, мушу це зробити цим спільним письмом. Прошу не брати тої загальної форми за брак вдячності і широкого признання для кож-ного окрема. Рад би я цілим серцем подякува-ти кожному окрема особним листом. Відтак дістав я багато листів зі святочними бажаннями. Личу ці дві нагоди, щоб висловити мою найщи-ршу вдячність і свої найкращі побажання.

У Львові, у Світлу Середу 1938.

Андрей, Митрополит.

лок 25. ц. м. вийшов з дому 21-літній студент І. Лібгабер і за ним загинув усякий слід. Полі-ція шукає за ним — Ольга Адамчук повідомила поліцію, що її чоловік погрожує їй обнавленням. — Юзеф Скорбанський вимантив від Анни Врублювної більшу кількість грошей під прито-кою, що з нею одружиться, а тепер не хоче жи-внитися. Справою занялася влада.

— Напад на приходство. Минулої сере-дї троє озброєних бандитів напало на приход-ство в Печинах копеського повіту і домагали-ся від священника Вацлава Качмарського гро-шей. А що парох відмовився дати гроші, один із бандитів важко зранив його вистрілами з револьверу. Описав бандити повязали службу ішнурами, знищили помешкання і втікли. Ра-неного священника у важкому стані відвезли до шпиталю.

— Краса хроніка. Повітовим лікарем у Руд-ках призначений д-р Лев Козакевич, дотеперіш-ній окружний лікар у Городку. — 13-літній Ми-Вуйціковського повідомив про цей напад поліцію на полі гранату з часів світової війни і почав її розбирати. Граната вибухла і відорвала йому долоню лівої руки та важко пошкодила в обо-ноги. Бобриня відвезли до шпиталю у Стани-славові.

— Відомин справи ген. Загурського. До о-кружного суду у Варшаві вплинув внесок Сте-лана Остої-Загурського, брата ген. В. Загур-ського, який пропав у 1925 р. серед неясних об-ставин, щоб суд признав генерала померлим. У внеску згадано, що від 1927 року В. Загур-ський неприживий. Витяг з книг населення ви-казує, що від червня 1926 р. ген. Загурський ви-мельдований з тим, що знаходився у невідомому напрямі. В серпні 1927 р. він прибув з військо-вої в'язниці у Вильні до Варшави і тут дець про-

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

Гіпохондер*).

1.

Професор Добрянський вийшов увечір враз з нареченою до міського саду, в самій середині міста. Обидвоє йшли доріжкою по найнижчій терасі і професор розглядався, де вигідно, дис-кретно устояти. Однак всі лавочки заняті, на-віть самі дитчата, на тій знову хлопці, а там па-ра закоханих.

— Ого, я знаю ще одну лавочку на цій самій терасі, ходім у закутину, там між деревами. Лавочка в закутині звичайно занята, та на щастя, чи нещастя професора — стояла пуста.

— Чудове місце — прошептав Добрян-ський до нареченої — якби створене для нас на-паду й мрії. Гляди, ми в такій темряві, що не видно нічого, а там долом нижче тераси і десь, як виблискують озере до місячного світла, а там далі вулиця, повна гамору й елек-тричного світла. Ми бачимо всіх, а нас ніхто.

І вже хотів пригорнути до себе наречену, як з поближнього дерева закричав хтось те-мряв:

— Вчора ходила з одним, а нині з другим!

— Зрада, зрада, зрада! — кричав інший

професор обернувся, підняв голову вгору й по-тиснув в сугалках нос, що хтось лежав на мурі

— Вчора одному присягала, нині другому!

— Зрада, зрада, зрада!

— Ходімо звідси геть! — зірвалася Оля й

стало дуже ніяково, що хтось сміє таке про неї говорити. Але професор — певний її невинно-сти — взяв її за руку й стримав.

— Це якісь поштиники повлазили на дерева й дурні жарти їм у головах. Я їх зараз пали-цею, я зараз на них поліцаю!

— Я з ними тут вчора не була, ти був жеж у нас! — говорила розхвилювана і вже готова розплакатися

— Саме тому, що знаю, що то все неправ-да, саме тому дурням не уступлюся.

— Зрада, зрада, зрада! — кричав знову хтось із дерева.

— Вчора з одним цілувався, а нині вже з другим!

Професор ще стримав наречену, хоч і сам не знав, що йому робити. Закликати поліца? — ніде не було видно жадного, а піде по сто-рожка безпеки — поштиники втечуть. І не знаю-чи, що має робити, схвилюваний винав цига-ретку і засвітив сірник. Вогонь освітив посеред темряви — як на образах Рембрандта — ясно лице професора і — в цій хвилині сталося щось несподіване й непередбачене. З дерева нагло хтось зіскочив, відбіг кілька кроків і з темряви перестрашеним голосом закликав до того, що був ще на мурі:

— Професор Гіпохондер!

Чому саме він крикнув? — Професор Гіпо-хондер! — Бог святий знає. Чи це було безпо-середнім виявом страху, чи вже раніше хтось з учнів так у класі назвав був професора Добрян-ського, не знаємо — досить, що на цей крик той, що сидів на мурі, теж скоро зіскочив і схилений пропав у темряві.

— Це твої учні... і якто вони тебе назива-ють! Гіпохондер! Гіпохондеру мій золотий-кий! — вже сміялася Оля. — Видно, що вони на

кого іншого засідалися, а побачили тебе і втікли.

— Ясно, що так! — відповів професор скривавчи в душі, що той ослик учнів був йому дуже немилий. При нареченій так його назвали! Але почекай, брате! Він вже знав, хто це зі-скочив з дерева і хто це крикнув. По голосі спі-знав. Це був Іван Петрів, гімназист, лінох, ідіот, що не знісся, до школи неправильно ходив із шостої класи перед ваканціями виступив, бо стояв змє з кількох предметів, а тепер, з по-чатком шкільного року мав здавати іспит до сьомої класи. Завтра мав адавати! Професор спалахнув:

— Подумай тільки, Олю. Замість учитися, повторяти, він нині день перед іспитом лазить по деревах! Як горить, людей напастух. Чекай, я дам тобі завтра при іспиті.

II.

Професор Добрянський був справедливим і сумлінним чоловіком, мав звичай точно й основно передумувати кожну проблему, що йому попа-лася, передумував її у всіх трьох жмирах. Так і тепер справа учня, що кричав з дерева, не да-вала йому спокою вже цілий вечір. Вже розві-шовся з нареченою, а ще думав про пригоду в міському саді і вже клався спати і ще думав про завтрашній іспит того, що нині втік з на-дерева й викрикував. І на другий день ідути до гімназії, мав роздумувати.

Щоб якслід оцінити поступок якогось учня, ставив собі завжди професор Добрянський питання: — А що я був би зробив в тому само-му віці, в цій самій класі? Що я тоді любив, чим я тоді займався, чи був тоді здатний до та-кого вчинку? — І пера великі провини учні стадали в його очах малі, коли згадав свої мо-

* Частко в кошачьому радю.

